

Kain a Ábel

Převod materiálu

Rut Brodská

Pořadí v lekci

5

Téma

Sourozenci

Cíle

- Všechny vřkové skupiny dťtí si připomenou, ře řijí ve vztazích.
 - Všechny vřkové skupiny dťtí si uvřdomí, jak dobré je o vztahy přovat.
 - Mladší a starší dťti si promyslí, jak je možné řpatným vztahřm předcházet.
 - Všechny vřkové skupiny dťtí si uvřdomí, jaké to je, když nejsou vztahy dobré a jak si je Břh nepřeje.
-

5.1 Pro uřitele

Biblický text: Gn 4,1–16 (18)

5.1.1 Výkladové poznámky

- Na pořátku Břh stvořil svřt, pak řlovřka. Nejdříve muže, k němu stvořil řenu, pomoc jemu rovnou; odteř byli dva a spolu, manželé. A spolu zplodili syny. Nejprve přišel na svřt jeden, po řase druhý. Tvoří se nová podoba vztahu na zemi: sourozenci.
- Prvorozený dostane jméno Kain, což znamená stvoření. Druhorozený je Ábel, což znamená *pára*. Když vyrostli, Kain se stal zemřdřlcem, Ábel pastřřem dobytka. Zkrátka každý byl jiný.
- Každý z bratřří přináší Bohu svřj dar v podobě toho, oř se každý stará. Přinášejí je asi jako se tomu dř je dnes pří bohoslužbách dřřinřní, symbolicky. Dřkujeme Bohu řástí. Ale Bohu patřří celá zemř, jeho je veřkerá řeř i celé stádo. Jemu patřří všechno.
- Břh shlédne na Ábelřv obřtní dar. Tak tomu v přřbřřích Izraele břvá, ře: první se stávají posledními, poslední prvními. Břh Izraele obrací role: ne Ezau, ale Jákob; ne bohář, ale chudř Lazar; ne vzornř syn, ale ztracenř...
- Impulsem Kainovi k tomu, aby zabil svřho bratra, byly závist a řárlivost. A pak taky hnřv. Zesinal v tvářři, dal přřchod svřmu hnřvu a spáchal třřžký zlořin. Vřřři svřmu bratru. Mezi nejbliřšími se stalo něco nejhorřšího. Dříve než mohl zařřt, skonřil první sourozeneckř vztah na zemi.
- „Kde je tvřj bratr Ábel?“ ptá se Břh Kaina. (Ale odpovřř na otázku zná, což není Vřevřdoucíř?) Spřř otázkou staví řlovřka do skuteřnosti, tvářří v tvářř realitř jím vykonaněho. Skutku, ze kterěho se není možné vymluvit, nijak ho převracet, ani před ním nikam utěct.
- Závistí, hnřvem a vrařdou dořlo k naruření vztahu s bratrem a dořlo k naruření vztahu s Bohem.
- Kain se stal řtvancem a psancem na zemi. Jakkoliv bude obdřřlávat zemi, už mu nedá plný výnos. Tím to ale nekonří. Břh Kaina nepřřibřří na vřky na pranřř jako zlořince, ale přřidřřlí mu znamení Bořřího smilování.

5.1.2 Úskalí

- Když se oba synové narodí, dá jim Eva jméno. Jména i jejich významy jsou odlišné, ale nic se nepíše o rodiři vkládaných nadřících ři upřednostřování starřího nad mladřím synem nebo naopak. O takovém upřednostřování můžeme říst řeba ve vztahu Izáka s Rebekou ke svřým synřm.
- Břh přijal Ábelovu prvotinu. Nikde se nepíše, ře by Ábel přinesl Bohu obřř lepší než Kain. Psáno stojí jen, ře Břh pohlédł na mladřího, a ne na starřího. (Koneckoncř v jednu chvíli se můřeř dívat vřdycky jen na jednu stranu, píše Nico ter Linden.)
- Proř Břh dopustil, aby Kain vykonal tak hroznř řin na svřm bratruř Proř Břh shlédł jen na jednu přinesenou obřř a byl to vlastně on, kdo zpřsobil rozkol mezi bratryř Tyto a jiné otázkř mohou dřti a kohokoliv ze starřích napadat. A není to řpatně. Ale nesnadno se na ně hledá odpovřř. My nemřžeme vřdřt, proř Břh jedná, jak jedná. (ř 11,33; Jb 9,10)

5.1.3 Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se...* Herřpice: Eman, 1999.

řorm, Zdenřk: [Kain a Ábel](#); pracovní list.

5.2 Pro dřti

5.2.1 Předřkolní dřti

Rozhlédněte se po skupince: kdo tu má sourozence, tzn. bratra ři sestruř A kdo ho tu nemá, ale má ho domař Mář sestru nebo bratrař Jsou starří, nebo mladříř Nřkdo sourozence nemá a řeba ho někdy bude mít...

A chtěł by si to někdo z vás se sourozencem vymřnitř Břt mladřím/starřímř

Chtěł by někdo z vás si něco se sourozencem vymřnitř Protože má něco, co vy neř Protože umí něco, co vy neř Protože zvládne něco, co vy neř Protože můře něco, co vy neř

řili dva bratrři, Kain a Ábel. Kain se jednou na svřho bratra moc rozzlobil. Ábel měl něco, co on neměl.

Co to mohlo břtř (*Vymyslete spoleně s dřtmi vřc/předmřt/hrařku, o kterou mohlo řít.*)

Kainovi se vřbec nezamlouvalo, ře tuto vřc neměl. A tak zařal svřmu bratru závidřt. Víte, co to je závistřžárlivostř Ábel měl něco, co Kain neměl. Jemu se to moc líbilo a chtěł to taky. To jeřtř není řpatně. Ale řpatně je to tehdy, když to tomu druhému nepřejeme. Když zařneme mít zlost, ře to ten druhý má a já ne. A jsme na něho zlí. Kain se dokonce tak rozzuřil, ře zařal Ábela bít, tlouci, až ho utloukl. Ábel zřstal leřet na zemi bez hnutí.

Vřbec to tak nemuselo dopadnout, kdyby se Kain nerozzlobil. Co mohl v tu chvíli Kain udřlat jiněhoř (*Přijmout, ře jde úklid Matřjovi lépe; přijmout, ře má Vojta asi řpatně den; pořádně se dívat — poznal by, ře si oba stejně přkně uklidili; litovat, ře se zlobí, protože mu Matřj nic neudřlal; zahrát si s ním hru; omluvit se za to, ře ho nazval blbcem; nezávidřt; říct mu, ře lépe uklízí; atd.*)

Závřř/modlitba Břh má rád každěho z nás: bratra, sestru, rodiře, mě, tebe; nás. A je rád, když spolu vycházíme dobře, když si pomáháme a neubliřujeme. Dej, Bože, ař na to nezapomínáme. Amen.

Pomřcky: Figurkř na řpejli nebo jiné postavířky; dramatizujře s nimi přřbřh.

5.2.2 Mladří řkolní dřti

„Ahoj, pojďte dál,“ stojí ve dveřích a pomalu couvá dovnitř, aby kluci mohli vejít. „Už jsem se na vás tolik těšila,“ huhlá do hřátých vlasů svých vnuků, když je k sobě vine. Vojta s Matějem v chodbě odhodí bundy a v obýváku se přetlačí o jediný babyžín ušák.

„Mám pro vás nějaké laskominy,“ říká, když přichází z kuchyně a nese na podnose teplé kakao a první koblihy.

„Co je to dneska s váma?“ zadívá se do tváře kluků.

Mezi bratry je ticho, které by se dalo krájet. Ani jednomu se do toho nechce. Začalo to s ránem. Jen co oba vstali, měli si uklidit svou část pokoje, stůl, postel, hračky na polici. Oba dokončili práci stejně a obě poloviny pokoje vypadaly pěkně. Jen Matěj z toho vyšel nějak líp. Vojtu úklid stál strašně moc námahy, vžec ho to nebavilo a měl pocit, že mu to nejde. A pak už se jedna věc nabalovala na druhou. Když odcházeli k babyžince, schválně Matějovi ujel s výtahem. Na chodníku šel dva metry před ním a křížil mu cestu. A dvě od babyžiny domu mu nechal zaklapnout, takže Matěj musel na babyžinku zvonit podruhé.

„Von je blbej,“ vypadne z Vojty. Má pocit, že věc je tím vyřešena a vrhá se ke stolu po koblize.

„Počkej, počkej,“ reaguje babyžka, když si sedá do právě opuštěného ušáku. „To není hezký, co říkáš,“ a jemně se opře předloktím do opěradla. „A proč je blbej?“

Vojta jen pokrčí rameny a odchází do kuchyně pro brčko.

Babyžka se natáhne přes opěradlo a opatrně si nasadí brýle. Když stránku nalistuje, podívá se, zda už se Vojta vrátil z kuchyně.

Te Genesis, 4. kapitolu, 1. až 9. verš.

Když došla, zaklapla knihu a sundala si brýle: „Kam až může dojít lidská zloba!“

Vojta sklopí zrak. Babyžka pomalu vstane z křesla a odchází do ložnice. Po chvíli štrachání ve skříni se objeví zpátky ve dveřích a s krabicemi. „Sklíďte, prosím, vše ze stolu. Protože — kdo si se mnou zahraje?“

Rozhovor: Co všechno Vojta může udělat, aby nebyl na Matěje rozložený? (*Přijmout, že jde úklid Matějovi lépe; přijmout, že má Vojta asi špatný den; požádn se dívat — poznal by, že si oba stejně pěkně uklidili; litovat, že se zlobí, protože mu Matěj nic neudělal; zahrát si s ním hru; omluvit se za to, že ho nazval blbcem; nezávidět; říct mu, že lépe uklízí; atd.*)

5.2.3 Starší školní děti

Náměty k rozhovoru

- **Sourozenci:** Vzpomenete si na biblické sourozenecké dvojice? Jaké to mezi nimi bylo? Jak se chovali rodiče? A jak v tom příběhu vystupuje nebo zasahuje Bůh?
- **Přikázání:** Které přikázání Kain svým činem porušil? Naleznete ještě nějaké jiné biblické příběhy, kdy někdo plánoval druhého zabít nebo ho dokonce zabil? (Ezau × Jákob, David × Goliáš, Jael × Sísera, David × Uriáš.) Všichni měli v úmyslu toho druhého zabít. Co člověk vede k tomu, že chce ublížit? (Touha po pomstě, pocit křivdy, nezvládnutí příliš silných emocí, závist, vztek, pocit nespravedlnosti, touha po spravedlnosti, neunesení porážky...)
- **Rozdíl:** Co nejvíce druhým závidíte? čím vás druzí nejvíce rozčilují? Je něco, co byste chtěli mít nebo v čem byste chtěli být jako oni? Po rozhovoru se chopte pracovního listu od Zdeňka Šorma (viz *Odkazy*) — proč je vše vpisováno do palic?
- **Člověk:** „Být člověkem znamená být spolu člověkem, bližním.“ — Co ta věta znamená?

5.2.4 Přesah

- Nabízí se téma hromadného zabíjení (válek). Za hromadnou katastrofou na úplném počátku většinou stojí idea jen několika jednotlivců či skupin: idea moci, rasové netolerance, náboženské nenávisti, touha si podmanit, finančně ovládnout či zruinovat.
 - Téma: emigranti, utečenci, tuláci a bezdomovci — dnes velmi aktuální. Co to je za lidi? Proč se jim nedostává? Víte o někom, kdo se o ně stará?
 - John Steinbeck: Na východ od ráje. Autor svou knihu staví a rozehrává na příběhu Kaina i Ábela, a proto se v ní otevírá téma dobročinnosti, domova, lásky, závazku k rodině a hlavně viny a svobody. Steinbeck dochází k tomu, že lidstvo jako Kainovo potomstvo není odsouzeno k věčnému hříchu, ale ani k věčné honbě za absolutní mravní čistotou. Nýbrž že každý člověk je postaven před možnost si vybrat.
-

5.3 Liturgie

5.3.1 Písně

Odpusť (BTS 43); *Ty i já* (Svítá 406); *Modlitba* (Svítá 228); *Přemýšlej, děkuj a služ* (Svítá 273); *Nové pokání* (Svítá 364)

5.3.2 Biblický text k zapamatování

Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.
(Mt 25,40)

5.3.3 Rituál

Ke společnému zpěvu nebo volání: *Hospodine, jak vznešené je tvoje jméno po vši zemi* (Svítá 76).

5.3.4 Okénko do bohoslužeb

Jak to bylo na počátku? Co Bůh stvořil nejprve?

Pokuste se se všemi ve shromáždění dát dohromady, co Bůh stvořil (tak, jak to šlo po počátku). Skončete děkováním, mužem a ženou, o kterých si dříve vyprávěly naposled.

Dnes příběh stvoření pokračuje, Adamovi a Evě se narodí děti.

5.3.5 Modlitba

Bože, vzpomínáme na uplynulé dny a myslíme na to, co bylo hezké. Myslíme i na to, co se nám nedařilo, co jsme zkazili a komu jsme ublížili. Děkujeme, že nás všechny máš rád. A děkujeme, že na světě nežijeme sami. Amen.

Odkaz na pracovní list

[03 Kain a Ábel](#)

[03 Kain a Ábel - st](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál p?ece nejdeme sami I \(Od stvo?ení k Josefovi + Od Mojžíše k Rút\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Genesis 4,1–16](#)